

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Roučky a soudců JUDr. Petra Kuchynky a Mgr. Jaroslava Škopka v právní věci **žalobce: V.S.**, státní příslušnost Ukrajina, bytem v ČR ..., *zastoupeného Mgr. Ing. Vlastimilem Mlčochem, advokátem, se sídlem Praha 5, Janáčkovo nábreží 84/9*, proti **žalovanému: Ministr zahraničních věcí České republiky**, se sídlem Praha 1, Loretánské náměstí 101/5, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 9. 2015, čj. 306884/2015-KKM,

t a k t o:

- I. **Žaloba se z a m í t á.**
- II. **Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í

[I] Předmět řízení

Žalobou ze dne 16. 10. 2015, doručenou Krajskému soudu v Plzni (dále též jen „soud“) téhož dne, se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 9. 2015, čj. 306884/2015-KKM (dále též jen „*napadené rozhodnutí*“), kterým bylo rozhodnuto tak, že rozklad proti usnesení Velvyslanectví České republiky v Kyjevě (dále též jen „*prvoinstanční správní orgán*“) ze dne 30. 6. 2015, čj. 1090/2015-Kiev, se podle § 152 odst. 5 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „*správní řád*“), zamítá. Usnesením Velvyslanectví České republiky v Kyjevě ze dne 30. 6. 2015, čj. 1090/2015-Kiev (dále též jen „*prvoinstanční rozhodnutí*“) bylo dle § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu pro zjevnou bezpředmětnost zastaveno správní řízení o žádosti žalobce o povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem zaměstnání spojenou se žádostí žalobce o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti.

Pobyt cizinců na území České republiky je upraven zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „*zákon o pobytu cizinců*“).

Správní řízení je upraveno správním řádem.

[III] Žaloba

Proti napadenému rozhodnutí vznesl žalobce tyto námitky. Předně měl za to, že správní orgán (= Ministerstvo zahraničních věcí České republiky), nepostupoval v souladu se správním řádem a jeho základními principy. Požadavek, aby žalobce, který trpí závažným onemocněním štítné žlázy (tzv. Basetovovou chorobou) a je na ni jako samoplátce léčen v Chomutově na oddělení endokrinologie, je v rozporu se základním humánním pojetím práva a morálky České republiky jako jedné z nejvyspělejších zemí světa. Žádat od občana Ukrajiny, který uprchl před válečnými hrozbami, aby se znovu vrátil do země s probíhající občanskou a hybridní válkou s Ruskou federací, pod uměle vytvořenou právní normou, která nemá žádnou oporu v zákonodárství EU, aby žádost byla osobně podána na Ukrajině, je v rozporu s dobrými mravy.

Žalobce dále připomněl výtky veřejného ochránce práv k postupům na Zastupitelském úřadě v Kyjevě k systému elektronického podávání žádostí a k jeho reálnému fungování.

Žalobce zopakoval, že požadavek zákona o pobytu cizinců není v souladu s legislativou Evropské unie a odporuje základním principům správního řádu. Žalobce trpí závažnou chorobou, která vyžaduje systematickou a pravidelnou léčbu kvalifikovaného odborníka.

S ohledem na výše uvedené žalobce navrhl zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného a požadoval, aby mu bylo uděleno povolení k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání.

[III] Vyjádření žalovaného k žalobě

Žalovaný se k věci vyjádřil v podání ze dne 21. 1. 2016, v němž shledal žalobu nedůvodnou. K věci samé uvedl, že argument, že žalobce trpí závažnou chorobou, nebyl uveden ani v podané žádosti o udělení výjimky z osobní přítomnosti, ani v rozkladu proti prvoinstančnímu správnímu rozhodnutí. Žalovaný vycházel v napadeném rozhodnutí při posuzování žalobcovy situace z těch informací a podkladů, které měl v té době k dispozici, přičemž o údajné žalobcově nemoci nevěděl a vědět ani nemohl. Žalobce tento svůj údajně vážný zdravotní stav navíc ničím nedokládá, a uvedený argument je proto v probíhajícím soudním řízení irelevantní.

K žalobcově argumentu, v němž konstatoval, že trvání na osobním podání žádosti na Ukrajině, kde probíhá válečný konflikt s Ruskou federací, je v rozporu s dobrými mravy

a požadavek osobního podání žádosti vycházející ze zákona o pobytu cizinců je taktéž v rozporu s legislativou Evropské unie a principy správního řádu, žalovaný uvedl, že se s těmito argumenty dostatečně vypořádal již v napadeném rozhodnutí, kde bylo uvedeno, že po žalobci lze spravedlivě požadovat osobní podání žádosti na Velvyslanectví České republiky v Kyjevě, neboť v hlavním městě je situace stabilizovaná a žalobci zde nehrozí žádné přímé nebezpečí. Ministerstvo zahraničních věcí České republiky odmítá žalobcův názor, že povinnost osobního podání žádosti na zastupitelském úřadě na základě předchozí registrace v systému Visapoint za účelem osobního podání žádosti je v rozporu s elementárními zásadami veřejné správy a odkázal v této souvislosti na nález Ústavního soudu ČR ze dne 9. 12. 2008, Pl. ÚS 26/07, podle něhož je věcí suverénního státu, za jakých podmínek připustí pobyt cizinců na svém území.

Dle § 169 odst. 14 zákona o pobytu cizinců má zastupitelský úřad v odůvodněných případech možnost, tedy nikoli povinnost, udělit výjimku z povinnosti osobní přítomnosti dle věty první předmětného ustanovení. Otázka upuštění od povinnosti osobního podání žádosti je řešením subsidiárním, k němuž lze přistoupit toliko ve výjimečných případech, zatímco osobní podání žádosti je zákonem jasně stanovená a preferovaná varianta, jak vyplývá mimo jiné i z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 9 Aps 6/2010.

Nad rámec výše uvedeného žalovaný konstatoval, že žalobce se v petitu podané žaloby zcela nepřipadně domáhá udělení zaměstnanecké karty, ačkoliv rozhodování o udělení povolení k dlouhodobému pobytu spadá pod působnost Ministerstva vnitra České republiky.

[IV] Posouzení věci krajským soudem

Řízení ve správním soudnictví je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „soudní řád správní“ nebo „s. ř. s.“).

Podle § 75 odst. 1 soudního řádu správního soud při přezkoumání rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Podle § 75 odst. 2 soudního řádu správního věty první soud přezkoumá napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů.

Soud po provedeném jednání dospěl k závěru, že **žaloba není důvodná.**

Dle § 169 odst. 14 zákona o pobytu cizinců platí, že *žádost o povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu je cizinec povinen podat osobně. Zastupitelský úřad může v odůvodněných případech od povinnosti podle věty první upustit.*

Významné závěry, které lze aplikovat i na věc souzenou krajským soudem, přijal Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 31. 5. 2011, čj. 9 Aps 6/2010-106. Kasační soud zde předně uvedl: „(...) *Vedle místa podání žádosti (...) stanoví tato zvláštní úprava také konkrétní formu podání takové žádosti. Zákon upřednostňuje formu osobního podání žádosti (...). Zastupitelský úřad nebo policie však může od povinnosti podat žádost osobně v odůvodněných případech upustit; (...) Institut upuštění od osobního podání žádosti*

upravuje citované ustanovení (...) Prostřednictvím daného institutu lze tedy zohlednit situace, které budou cizinci důvodně bránit v osobním podání žádosti o udělení víza přímo na daném zastupitelském úřadě. O jaké typové případy v praxi půjde (...) zákon o pobytu cizinců žádným způsobem ani neupravuje ani nenaznačuje. Každé takové posouzení tedy závisí na úvaze zastupitelského úřadu, který by měl při svém rozhodování zohlednit všechny v daném čase a dané zemi existující podstatné okolnosti. (...) Městský soud v napadeném rozsudku uvedl, že na upuštění od povinnosti osobního podání žádosti o udělení víza není právní nárok a posouzení, zda se jedná o odůvodněný případ (...).“ Shrnuto, bylo na Velvyslanectví České republiky v Kyjevě, aby posoudilo, zda na žalobcově straně byly či nebyly relevantní důvody k upuštění od povinnosti podat žádost ve smyslu 169 odst. 14 zákona o pobytu cizinců osobně. A naopak, bylo na žalobci, aby správnímu orgánu ony důvody přednesl.

Žalobce v žádosti ze dne 11. 6. 2015 uvedl, že je *a)* v tíživé životní situaci, když nemá práci ani prostředky k vycestování z České republiky na Ukrajinu a žije z podpory svých přátel; *b)* specialistou na chov jeseterovitých ryb, čímž by mohl být České republice ku prospěchu. K žádosti žalobce přiložil kopii cestovního pasu; dokumenty osvědčující jeho rybářskou kvalifikaci; potvrzení, že má zajištěno ubytování na adrese v Chebu; a pracovní smlouvu uzavřenou se společností KD Invest s. r. o. Po zastavení řízení prvoinstančním správním orgánem podal žalobce rozklad, kde již tíživou majetkovou situaci neuvedl a akcentoval pouze ozbrojený konflikt na Ukrajině a rozpor se základními principy činnosti správního orgánu. Zopakoval rovněž svoji rybářskou kvalifikaci.

Nemůže být pochyb o tom, že okolnosti, které by mohly vést k upuštění od povinnosti podat žádost o povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu osobně, byly *a)* v žádosti uvedená tíživá majetková situace, resp. *b)* v rozkladu namítaný ozbrojený konflikt. Soud se tedy zaměřil na jejich kvalifikovanost v kontextu uplatněných žalobních námitek.

Předně, součástí žaloby vůbec není tvrzení hmotné nouze. Základním žalobním bodem jsou žalobcovy zdravotní obtíže, které by mohly být onou důvodnou skutečností, pro kterou by bylo možné prominout osobní podání žádosti. Žalobce však v žádosti ani v rozkladu žádné závažné onemocnění netvrdil, natož aby jej prokazoval. Konstatoval pouze tíživou hmotnou životní situaci. Správní orgány tedy neměly v tomto směru žádnou informaci a nebylo jejich povinností, aby žadatele (= žalobce) vyzývaly k případnému doplnění. K tomu soud opět odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2011, čj. 9 Aps 6/2010-106, kde je uvedeno: „(...) *Na tomto místě je tedy možné shrnout, že žádost o udělení víza lze podat i jinou formou než osobně, přičemž limity pro tyto jiné formy podání jsou dány jednak § 37 odst. 4 správního řádu a jednak tím, že se musí jednat o odůvodněné případy ve smyslu § 170 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, a proto je třeba takové podání žádosti o udělení víza spojit s výslovnou žádostí o posouzení možnosti prominutí osobního podání. Doručením takové žádosti zastupitelskému úřadu je pak zahájeno řízení o udělení víza, které příslušný orgán zastaví podle § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu; půjde o žádost sice řádně podanou, ale v důsledku následného rozhodnutí zastupitelského úřadu zjevně bezpředmětnou. To znamená, že zastupitelský úřad nerozhodne o předmětu řízení, tedy nevydá rozhodnutí ve věci, aniž by byl povinen vyzývat žadatele k odstranění případných vad podání či stanovit žadateli konkrétní termín, kdy se může osobně dostavit. Osobní podání je zákonem jasně stanovená a preferovaná varianta pro podání žádosti o udělení víza, která má své*

opodstatnění, zejména v souvislosti s oprávněním zastupitelského úřadu provádět pohovor (viz výše), a jako taková má být proto cizincem dodržena. Pokud tomu tak není, jedná se o situaci nestandardní a výjimečnou, nikoli však nemožnou s tím, že ho opravňuje podat žádost o udělení víza i jinak než osobně, avšak s rizikem, že pokud zastupitelský úřad jeho důvody neshledá jako opodstatněné, zastupitelský úřad řízení o takové žádosti zastaví. Výzva, která by takovému rozhodnutí předcházela, je tedy nadbytečnou (...).“.

Bylo tedy na žalobci, chtěl-li se ze zdravotních důvodů domáhat dobrodiní upuštění od povinnosti podat žádost osobně, aby zdravotní komplikace jasně vyjevil v žádosti, příp. v rozkladu proti prvoinstančnímu rozhodnutí. Neučinil-li tak, nemůže indolenci ve správním řízení zhojit v řízení před správním soudem. Ten není dalším článkem soustavy správních orgánů, naopak, je povolán k přezkumu jejich rozhodnutí.

Shrnuto, absence jakýchkoliv tvrzení a důkazů stran žalobcova onemocnění v řízení před správními orgány nemůže být napravena jejich předložením správnímu soudu. Správní orgány se k žalobcově nemoci vyjádřit nemohly, nelze jim z tohoto pohledu nic vytknout, a žalobní námitka je proto nedůvodná.

Dalším z žalobních tvrzení je pak ozbrojený konflikt na území Ukrajiny. Tento argument byl žalobcem uplatněn v rámci opravného prostředku proti prvoinstančnímu rozhodnutí a žalovaný se s ním přehledně vypořádal na str. 4 napadeného rozhodnutí. Uvedl tam, že situace v hlavním městě, kde je sídlo velvyslanectví, je dle informací MZV stabilizovaná a žadatel by při vycestování nebyl vystaven žádnému přímému nebezpečí v souvislosti s osobním podáním žádosti. Soud považuje takové vypořádání se s námitkou jako plně dostačující, odpovídající realitě, a žalobní bod proto rovněž neshledal důvodným.

Stran vágně uplatněné námitky brojící proti postupu správního orgánu v rozporu se právním řádem a jeho základními principy, soud může argumentovat rovněž pouze v obecné rovině – nic takového zjištěno nebylo. Správní orgány postupovaly v souladu se zákonem, vycházely z toho, co jim bylo žalobcem předloženo a řádně se s jeho tvrzeními a námitkami vypořádaly.

Soud rovněž dospěl k závěru, že požadavky zákona o pobytu cizinců nejsou v rozporu s legislativou Evropské unie. Naopak, zákon z této legislativy ideově a principiálně vychází a svými konkrétními ustanoveními ji naplňuje.

Na základě výše uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba je nedůvodná a **podle § 78 odst. 7 soudního řádu správního ji zamítl.**

[V] Náklady řízení

Žalovaný správní orgán, který měl ve věci plný úspěch, má podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem proti žalobci, který ve věci úspěch neměl. Žalovanému správnímu orgánu žádné specifické náklady soudního řízení nevznikly, a proto bylo rozhodnuto, že na náhradu nákladů řízení nemá žádný z účastníků právo.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V Plzni dne 12. dubna 2017

JUDr. Václav Roučka, v.r.
předseda senátu

Za správnost: Kovářiková